

โครงการการเร่งรัดสิทธิบัตรมุ่งเป้า
นวัตกรรมดิจิทัล
(Target Patent Fast-Track : Digital Innovation)

หลักการและเหตุผล

ในปัจจุบันที่หลายประเทศกำลังเผชิญกับความเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วจากกระแสการพัฒนาเทคโนโลยีดิจิทัลในหลายด้าน อาทิ ด้านความมั่นคงปลอดภัยทางไซเบอร์ ด้านความเชื่อมโยงข้อมูล และด้านโครงสร้างพื้นฐานดิจิทัลขั้นสูง โดยเฉพาะการขับเคลื่อนสู่เศรษฐกิจและสังคมดิจิทัล (Digital Transformation) ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยสร้างความตระหนักรู้ถึงความจำเป็นในการปรับตัวของภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชน ทั้งนี้ ผลกระทบจากการขยายตัวของเทคโนโลยีดิจิทัลได้ทวีความซับซ้อน และท้าทายมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง ได้นำมาสู่แนวคิดของการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีขั้นสูง เช่น ปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligence : AI) อินเทอร์เน็ตของสรรพสิ่ง (Internet of Things : IoT) บล็อกเชน การประมวลผลข้อมูลขนาดใหญ่ (Big Data Analytics) และเทคโนโลยีคลาวด์ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของระบบงาน กระบวนการผลิต และบริการดิจิทัลที่ตอบสนองความต้องการของประชาชนและการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน จึงเรียกนวัตกรรมข้างต้นว่า “นวัตกรรมดิจิทัล (Digital Innovation)”

กรมทรัพย์สินทางปัญญาระหนักถึงความท้าทายของการเปลี่ยนผ่านสู่ยุคดิจิทัลดังกล่าว จึงได้ผลักดันการนำนวัตกรรมดิจิทัลมาใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์โดยเร็ว เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิต เพิ่มประสิทธิภาพการผลิต และขับเคลื่อนระบบเศรษฐกิจฐานนวัตกรรมที่จะช่วยสร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมเศรษฐกิจดิจิทัล สร้างโอกาสและจุดแข็งของภาคการผลิตและการให้บริการดิจิทัล ตลอดจนเสริมสร้างศักยภาพการแข่งขันของประเทศในเวทีเศรษฐกิจโลก ทั้งนี้ การกำหนดทิศทางการพัฒนาเทคโนโลยีดิจิทัลสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๘๐) ยุทธศาสตร์ชาติที่ ๒ ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน เน้นการประยุกต์เทคโนโลยีและนวัตกรรมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของระบบเศรษฐกิจ และยุทธศาสตร์ชาติที่ ๖ ด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบดิจิทัลของประเทศ ตลอดจนสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) เป้าหมายการพัฒนาหลักที่ ๑ การปรับโครงสร้างภาคการผลิตและบริการสู่เศรษฐกิจฐานนวัตกรรม หมายเหตุที่ ๒ ระบบดิจิทัลที่มีประสิทธิภาพและปลอดภัย และหมายเหตุที่ ๗ การนำ AI และข้อมูลมาใช้ประโยชน์ในการพัฒนาประเทศ รวมถึงนโยบายของรัฐบาลที่ได้แถลงต่อสภาเมื่อวันที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๖๗ นโยบายที่ ๑.๓ การพัฒนาเศรษฐกิจดิจิทัลและการใช้เทคโนโลยีขั้นสูงเพื่อสร้างความสามารถในการแข่งขันของประเทศ และนโยบายที่ ๒.๔ การยกระดับโครงสร้างพื้นฐานดิจิทัลและเสริมสร้างความมั่นคงปลอดภัยทางไซเบอร์

เพื่อส่งเสริมให้ผู้ประกอบการสามารถนำนวัตกรรมดิจิทัล (Digital Innovation) ไปใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์ และขับเคลื่อนเศรษฐกิจด้วยนวัตกรรมได้อย่างมั่นคงและยั่งยืน กรมทรัพย์สินทางปัญญา จึงได้จัดทำโครงการการเร่งรัดสิทธิบัตรมุ่งเป้า นวัตกรรมดิจิทัล (Target Patent Fast-Track : Digital Innovation) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเร่งรัดให้งานวิจัยและนวัตกรรมที่เกี่ยวข้องกับระบบดิจิทัล กระบวนการประมวลผลข้อมูล เทคโนโลยีอัจฉริยะ และการเปลี่ยนผ่านสู่ดิจิทัลที่เป็นประโยชน์ต่อสาธารณะ ได้รับการจดทะเบียนสิทธิบัตรการประดิษฐ์หรืออนุสิทธิบัตรโดยรวดเร็ว ทั้งนี้ เพื่อรองรับการพัฒนาเทคโนโลยีดิจิทัลสมัยใหม่ และส่งเสริมการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของภาคอุตสาหกรรมและเศรษฐกิจของประเทศในภาพรวม

ขอบเขตของนวัตกรรมดิจิทัล (Digital Innovation) ภายใต้โครงการ

“นวัตกรรมดิจิทัล” ตามความมุ่งหมายของโครงการนี้ ประกอบด้วย กระบวนการการผลิตทั้งหมด ผลิตภัณฑ์หรือบริการขั้นสุดท้าย และอุปกรณ์ที่ใช้ในการผลิต ที่นำเอาเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการสร้างสรรค์ การประดิษฐ์ ประกอบด้วย ผลิตภัณฑ์หรือกรรมวิธีเกี่ยวกับนวัตกรรมดิจิทัล ๕ ประเภท ได้แก่

๑. นวัตกรรมปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligence Innovation) นวัตกรรมที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเทคโนโลยีและกระบวนการประมวลผลข้อมูลของระบบที่สามารถเรียนรู้ วิเคราะห์ ตัดสินใจ และคาดการณ์ ผลได้ด้วยตนเอง โดยอาศัยการทำงานร่วมกันของอัลกอริทึมการเรียนรู้ของเครื่อง ระบบประมวลผลข้อมูลขนาดใหญ่ ซอฟต์แวร์ และโครงสร้างพื้นฐานด้านเครือข่าย เพื่อนำมาสร้างเป็นระบบปัญญาประดิษฐ์ เช่น ระบบช่วยวิเคราะห์ข้อมูล ระบบรู้จำภาพและเสียง ระบบแนะนำอัตโนมัติ ระบบช่วยตัดสินใจในทางธุรกิจ และระบบอัตโนมัติอัจฉริยะในภาคอุตสาหกรรม โดยมุ่งเน้นการพัฒนา ระบบให้มีความถูกต้อง แม่นยำ สามารถปรับตัวตามข้อมูล และเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงาน ทั้งนี้ เพื่อรองรับการพัฒนาเทคโนโลยีดิจิทัลสมัยใหม่ และส่งเสริม การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของภาคอุตสาหกรรมและเศรษฐกิจของประเทศในภาพรวม

๒. นวัตกรรมอุปกรณ์อัจฉริยะ (Smart Device Innovation) ได้แก่ นวัตกรรมที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนา เทคโนโลยีและกระบวนการผลิตของอุปกรณ์ที่สามารถตรวจจับ ประมวลผล และสื่อสารข้อมูลได้ด้วยตนเอง โดยอาศัยการทำงานร่วมกันของระบบเซนเซอร์ ซอฟต์แวร์ ระบบเครือข่าย และระบบประมวลผล เพื่อนำมาสร้างเป็น อุปกรณ์และระบบอิเล็กทรอนิกส์อัจฉริยะ เช่น อุปกรณ์สวมใส่อัจฉริยะ ระบบบ้านอัจฉริยะ และระบบอัตโนมัติ ในภาคอุตสาหกรรม เป็นต้น โดยมุ่งเน้นการพัฒนาอุปกรณ์ให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น ความสามารถในการตัดสินใจ อัตโนมัติ และความสะดวกในการใช้งาน

๓. นวัตกรรมด้านการสื่อสาร (Innovation for Communications) ได้แก่ นวัตกรรมที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเทคโนโลยีและกระบวนการด้านการรับ-ส่งข้อมูลข่าวสารผ่านระบบเครือข่ายสื่อสาร โดยอาศัย การทำงานร่วมกันของโครงข่ายโทรคมนาคม อุปกรณ์สื่อสาร ระบบซอฟต์แวร์ และระบบประมวลผลข้อมูล เพื่อนำมาประยุกต์ใช้ในการสร้างระบบและบริการด้านการสื่อสาร เช่น เครือข่ายโทรศัพท์เคลื่อนที่ ระบบ อินเทอร์เน็ตความเร็วสูง การสื่อสารผ่านดาวเทียม และระบบการสื่อสารไร้สายรูปแบบใหม่ เป็นต้น โดยมุ่งเน้น การพัฒนาให้มีความรวดเร็ว เสถียรภาพสูง ความปลอดภัยของข้อมูล และการรองรับการเชื่อมต่อของอุปกรณ์ จำนวนมาก

๔. นวัตกรรมด้านการบริการดิจิทัล (Innovation for Digital Service) ได้แก่ นวัตกรรม ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเทคโนโลยีและรูปแบบการให้บริการผ่านระบบดิจิทัล โดยอาศัยการทำงานร่วมกัน ของซอฟต์แวร์ แพลตฟอร์มดิจิทัล ระบบเครือข่าย และระบบประมวลผลข้อมูล เพื่อนำมาประยุกต์ ใช้ในการให้บริการแก่ประชาชนและภาคธุรกิจ เช่น บริการธุรกรรมทางการเงินดิจิทัล การพาณิชย์ อิเล็กทรอนิกส์ บริการการศึกษาออนไลน์ และบริการภาครัฐดิจิทัล เป็นต้น โดยมุ่งเน้นการพัฒนาการให้บริการ ที่มีความสะดวก รวดเร็ว ปลอดภัย และตอบสนองต่อความต้องการของผู้ใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๕. นวัตกรรมด้านเซมิคอนดักเตอร์ (Semiconductor Innovation) ได้แก่ นวัตกรรมที่เกี่ยวข้อง กับเทคโนโลยีและกระบวนการพัฒนาการผลิตโดยใช้วัสดุกึ่งตัวนำไฟฟ้า (Semiconductor) เพื่อนำมาสร้าง เป็นอุปกรณ์และวงจรอิเล็กทรอนิกส์ เช่น ชิปประมวลผล หน่วยความจำ เซนเซอร์ และอุปกรณ์กำลังไฟฟ้า เป็นต้น โดยมุ่งเน้นการพัฒนาชิปอิเล็กทรอนิกส์ให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้นและใช้พลังงานอย่างมีประสิทธิภาพ

หลักเกณฑ์และเงื่อนไขของคำขอรับสิทธิบัตรการประดิษฐ์และอนุสิทธิบัตรที่สามารถเข้าร่วมโครงการ

คำขอรับสิทธิบัตรการประดิษฐ์หรืออนุสิทธิบัตรที่จะขอเข้าร่วมโครงการได้ ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขดังต่อไปนี้

๑. เป็นคำขอรับสิทธิบัตรการประดิษฐ์ที่ได้ยื่นไว้ต่อกรมทรัพย์สินทางปัญญาและผู้ขอรับสิทธิบัตรการประดิษฐ์ได้ยื่นคำขอให้ตรวจสอบการประดิษฐ์ตามมาตรา ๒๙ แห่งพระราชบัญญัติสิทธิบัตร พ.ศ. ๒๕๒๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม หรือเป็นคำขอรับอนุสิทธิบัตรที่ได้ยื่นต่อกรมทรัพย์สินทางปัญญามาแล้วไม่น้อยกว่า ๓ เดือน

๒. เป็นคำขอรับสิทธิบัตรการประดิษฐ์หรืออนุสิทธิบัตรที่ขอรับความคุ้มครองในเทคโนโลยีเกี่ยวกับ นวัตกรรมดิจิทัล (Digital Innovation) เช่น กระบวนการผลิต ผลิตภัณฑ์ อุปกรณ์ที่ใช้ในการผลิต ระบบดิจิทัล กระบวนการประมวลผลข้อมูล และเทคโนโลยีอัจฉริยะ ที่นำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการสร้างสรรค์การประดิษฐ์ที่เป็นประโยชน์ต่อสาธารณะ และมีศักยภาพในการนำไปใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ โดยผู้ขอรับสิทธิบัตรการประดิษฐ์หรืออนุสิทธิบัตรมีแผนที่จะผลิตและจัดจำหน่าย หรือจัดทำสัญญาอนุญาตให้ใช้สิทธิสำหรับการประดิษฐ์ดังกล่าวแล้ว

๓. เป็นคำขอรับสิทธิบัตรการประดิษฐ์หรืออนุสิทธิบัตรที่ยื่นในประเทศไทยเป็นที่แรก (ไม่มีการอ้างสิทธิ Priority Claim ในคำขอรับสิทธิบัตรที่ยื่นไว้ในต่างประเทศ) หรือเป็นคำขอรับสิทธิบัตรการประดิษฐ์หรืออนุสิทธิบัตรที่ยื่นในประเทศไทยผ่านสนธิสัญญาความร่วมมือด้านสิทธิบัตรโดยการยื่นคำขอระหว่างประเทศที่สำนักงานรับคำขอจดทะเบียนสิทธิบัตรระหว่างประเทศในประเทศไทย (PCT Receiving Office : RO/TH)

๔. มีข้อถือสิทธิไม่เกิน ๑๐ ข้อ ตลอดระยะเวลาที่เข้าร่วมโครงการ

๕. ได้ยื่นคำขอผ่านระบบการจดทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญาทางอิเล็กทรอนิกส์ (e-Filing) มาตั้งแต่แรก หรือได้ดำเนินการเปลี่ยนเป็นการยื่นผ่านระบบ e-Filing ก่อนยื่นคำร้องขอเข้าร่วมโครงการแล้ว และ

๖. ได้ยื่นเอกสารประกอบคำขอไว้ครบถ้วนแล้ว

เงื่อนไขการดำเนินโครงการ

๑. โครงการการเร่งรัดสิทธิบัตรมุ่งเป้า หรือ Target Patent Fast-Track เป็นโครงการเร่งรัดการตรวจสอบคำขอรับสิทธิบัตรการประดิษฐ์หรืออนุสิทธิบัตรเป็นกรณีพิเศษ ในกรณีที่พนักงานเจ้าหน้าที่มีคำสั่งตามมาตรา ๒๗ หรือมาตรา ๖๕ ทศ ประกอบมาตรา ๒๗ แห่งพระราชบัญญัติสิทธิบัตร พ.ศ. ๒๕๒๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม พนักงานเจ้าหน้าที่จะมีคำสั่งผ่านระบบ e-Filing เพื่อแจ้งรายละเอียดและนัดหมายให้ผู้ขอรับสิทธิบัตรการประดิษฐ์หรืออนุสิทธิบัตรเข้าร่วมประชุมทางไกลผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ เพื่ออธิบายรายละเอียดเกี่ยวกับการสั่งให้แก้ไขหรือชี้แจงเพิ่มเติม เพื่อให้สามารถดำเนินการได้อย่างถูกต้องและตรงประเด็น

๒. การแก้ไขหรือชี้แจงเพิ่มเติมตามคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ ผู้ขอรับสิทธิบัตรการประดิษฐ์หรืออนุสิทธิบัตรต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ถือว่าผู้ยื่นคำขอรับสิทธิบัตรการประดิษฐ์หรืออนุสิทธิบัตรได้รับแจ้งผ่านทางระบบ e-Filing ทั้งนี้ หากผู้ขอรับสิทธิบัตรการประดิษฐ์หรืออนุสิทธิบัตรไม่สามารถดำเนินการได้ทันภายในเวลาที่กำหนด จะถือว่าผู้ขอสละสิทธิการเข้าร่วมโครงการ และคำขอดังกล่าวจะกลับเข้าสู่กระบวนการตรวจสอบตามขั้นตอนปกติ

๓. ในการพิจารณาคำขอรับอนุสิทธิบัตรที่ได้รับคัดเลือกเข้าร่วมโครงการ หากปรากฏในขั้นตอนการตรวจสอบว่ามีบุคคลอื่นได้ยื่นคำขอรับสิทธิบัตรการประดิษฐ์หรืออนุสิทธิบัตรในการประดิษฐ์อย่างเดียวกันไว้ก่อนตามมาตรา ๖๕ ทศ ประกอบมาตรา ๑๖ แห่งพระราชบัญญัติสิทธิบัตร พ.ศ. ๒๕๒๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ให้คำขอรับอนุสิทธิบัตรดังกล่าวกลับเข้าสู่กระบวนการตรวจสอบตามขั้นตอนปกติ

ผลของการเข้าร่วมโครงการ

คำขอรับสิทธิบัตรการประดิษฐ์หรืออนุสิทธิบัตรที่ได้รับคัดเลือกเข้าร่วมโครงการ จะได้รับการตรวจสอบโดยเร่งด่วนเป็นกรณีพิเศษ และแจ้งผลการพิจารณาสุดท้ายภายในกำหนดเวลา ดังนี้

- ๑๒ เดือน นับแต่วันที่กรมทรัพย์สินทางปัญญาประกาศให้เป็นคำขอที่ได้รับคัดเลือกเข้าร่วมโครงการ สำหรับคำขอรับสิทธิบัตรการประดิษฐ์ หรือ

- ๖ เดือน นับแต่วันที่กรมทรัพย์สินทางปัญญาประกาศให้เป็นคำขอที่ได้รับคัดเลือกเข้าร่วมโครงการ สำหรับคำขอรับอนุสิทธิบัตร

วิธีการยื่นคำร้องขอเข้าร่วมโครงการ และการประกาศผลการคัดเลือกคำขอที่เข้าร่วมโครงการ

๑. ผู้ขอรับสิทธิบัตรการประดิษฐ์หรืออนุสิทธิบัตรที่ประสงค์จะเข้าร่วมโครงการ ต้องยื่นคำร้องพร้อมชี้แจงเหตุผลความจำเป็นที่ตรงตามเงื่อนไข และหลักฐานประกอบการพิจารณา เช่น แผนการนำไปใช้ประโยชน์ จำนวนไม่เกิน ๔ หน้ากระดาษขนาด A4

๒. ยื่นคำร้องผ่านระบบ e-Filing ระหว่างวันที่ ๑ - ๑๐ ของแต่ละเดือน โดยกรมทรัพย์สินทางปัญญาจะประกาศเลขที่คำขอรับสิทธิบัตรการประดิษฐ์หรืออนุสิทธิบัตรที่ได้รับการคัดเลือกเข้าร่วมโครงการผ่านเว็บไซต์กรมทรัพย์สินทางปัญญาภายในวันที่ ๕ ของเดือนถัดไป

๓. กรมทรัพย์สินทางปัญญาขอสงวนสิทธิในการพิจารณาและตัดสินใจว่าคำขอใดจะสามารถเข้าร่วมโครงการได้ และจะรับไม่เกิน ๑๐ คำขอต่อเดือน โดยไม่เป็นคำขอจากผู้ขอรับสิทธิบัตรการประดิษฐ์หรืออนุสิทธิบัตรรายเดียวกัน และผู้ขอแต่ละรายสามารถยื่นคำร้องได้ ๑ คำขอต่อเดือน

ระยะเวลาดำเนินโครงการ

ตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๙ เป็นต้นไป

ผู้ประสานงานรายละเอียดโครงการ

นางสาวชุติมณฑน์ วรเชษฐบัญชา

กองสิทธิบัตร กรมทรัพย์สินทางปัญญา หมายเลขโทรศัพท์ ๐๒-๕๔๗-๔๗๑๒